

**MINISTER
RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

DUS-II.059.148.2022.BB

Warszawa, /10.11.2022 r./

**Pan
Krzysztof Kwiatkowski
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej
Senat
Rzeczypospolitej Polskiej**

Dotyczy: senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (druk senacki nr 839)

Szanowny Panie Przewodniczący,

w odpowiedzi na pismo z dnia 25 października 2022 r., znak: BPS.DKS.KU.0401.25.2022, w sprawie senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (druk senacki nr 839), uprzejmie przedstawiam, co następuje.

Senacki projekt ustawy dotyczy wprowadzenia zmian w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2039) polegających na rozszerzeniu kręgu podmiotowego osób uprawnionych o osoby, które są obecnie objęte regulacjami ustawy z dnia 31 maja 1996 r. o osobach deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Dz. U. z 2021 r. poz. 1818).

W obowiązującym stanie prawnym przepisami ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego zostały uregulowane uprawnienia przysługujące kombatantom oraz osobom podlegającym różnym formom represji w okresie wojny i w okresie powojennym. Za kombatantów uważane są osoby, które brały udział w wojnach, działaniach zbrojnych i powstaniach narodowych, wchodząc w skład formacji wojskowych oraz organizacji walczących o suwerenność i niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej.

Z kolei za osoby represjonowane są uważane osoby, które z przyczyn politycznych, narodowościowych, religijnych, rasowych podlegały określonym represjom wojennym i okresu powojennego, jak np.: przebywały w hitlerowskich więzieniach, obozach koncentracyjnych i ośrodkach zagłady, w innych miejscach odosobnienia, w których warunki pobytu nie różniły się od warunków w obozach koncentracyjnych, a osoby tam osadzone pozostawały w dyspozycji hitlerowskich władz bezpieczeństwa, w gettach, w więzieniach oraz poprawczych obozach pracy i poprawczych koloniach pracy podległych Głównemu Zarządowi Obozów i Kolonii Poprawczych NKWD, a od marca 1946 r. MWD ZSRR bądź na przymusowych zesłaniach i deportacji w ZSRR.

Uprawnienia uregulowane przepisami wymienionej ustawy przysługują osobie, która uzyska decyzję Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych potwierdzającą działalność kombatancką bądź podleganie określonym represjom wojennym i okresu powojennego oraz posiada obywatelstwo polskie lub posiadała je w okresie działalności kombatanckiej bądź w okresie podlegania represjom. Wydanie tej decyzji jest poprzedzone weryfikacją przesłanek negatywnych, których wystąpienie uniemożliwia przyznanie uprawnień.

Uprawnienia obejmują:

- świadczenia pieniężne tj. dodatek kombatancki, dodatek kompensacyjny i ryczałt energetyczny, obecnie w łącznej wysokości 487,49 zł miesięcznie. Świadczenia te są corocznie waloryzowane i zwolnione z podatku dochodowego od osób fizycznych;
- ulgę w wysokości 50 % przy przejazdach środkami komunikacji miejskiej;
- ulgę w wysokości 51% w komunikacji krajowej przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego w 1 i 2 klasie pociągów osobowych i pociągów pospiesznych i autobusowego w komunikacji zwykłej i przyspieszonej oraz 2 klasie pociągów innych niż osobowe i pospieszne;
- pierwszeństwo do środowiskowej opieki socjalnej w miejscu zamieszkania oraz uzyskania miejsc w domach pomocy społecznej, w szczególności w domach przeznaczonych dla kombatantów;
- zwiększenie wymiaru urlopu wypoczynkowego o 10 dni roboczych;
- możliwość przyznania emerytury w drodze wyjątku osobom, które nie mają prawa do emerytury lub renty, jeżeli nie mają niezbędnych środków utrzymania;
- zaliczenie w wymiarze podwójnym określonych okresów kombatantstwa do okresu, od którego zależy prawo do emerytury lub renty;
- możliwość uzyskania od Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych jednorazowej lub okresowej pomocy pieniężnej w przypadku znalezienia się w trudnych warunkach materialnych oraz w związku z zaistnieniem zdarzeń losowych.

Członkowie Korpusu Weteranów Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej mają także prawo do jednorazowego, bezpłatnego otrzymania ubioru mundurowego na własność oraz do jego noszenia wraz z oznakami stopni wojskowych.

Kombatantom będącym inwalidami wojennymi przysługują również świadczenia pieniężne i inne uprawnienia przewidziane w ustawie z dnia 29 maja 1974 r. o

zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2021 r. poz. 1656, z późn. zm.). W związku z tym kombatantom będącymi inwalidami wojennymi, niezależnie od uprawnień kombatanckich, przysługują także uprawnienia inwalidów wojennych obejmujące, między innymi:

- prawo do renty inwalidy wojennego, wynoszącej odpowiednio 100% bądź 75% podstawy jej wymiaru w zależności od stopnia niepełnosprawności inwalidy wojennego. Renta ta wolna jest od podatku dochodowego od osób fizycznych;
- wypłatę świadczeń w zbiegu w zależności od wyboru osoby zainteresowanej, wypłatę renty inwalidy wojennego powiększonej o połowę emerytury albo emerytury powiększonej o połowę renty inwalidy wojennego;
- dodatek pieniężny, obecnie w wysokości 981 zł. Dodatek ten zwolniony jest z podatku dochodowego od osób fizycznych i jest waloryzowany;
- prawo do dodatku pielęgnacyjnego w wysokości i na zasadach określonych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 504, z późn. zm.). Obecnie wysokość tego dodatku wynosi 256,44 zł. Dodatek ten z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji przysługuje w wysokości zwiększonej o 50%;
- prawo do refundacji składki na ubezpieczenie OC lub AC samochodów osobowych;
- ulgę 100% przy przejazdach tramwajami i autobusami komunikacji miejskiej, bez względu na miejsce zamieszkania (uprawnienie przysługuje także przewodnikowi inwalidy wojennego całkowicie niezdolnemu do pracy i do samodzielnej egzystencji);
- ulgę odpowiednio w wysokości 37% oraz 78% w komunikacji krajowej przy przejazdach środkami określonego publicznego transportu zbiorowego kolejowego i autobusowego;
- zwolnienia z opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych;
- pierwszeństwo w umieszczeniu, na wniosek, w domu kombatanta lub w domu pomocy społecznej.

Okresy działalności kombatanckiej, działalności równorzędnej z tą działalnością, a także okresy zaliczone do okresów tej działalności określone przepisami ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, zgodnie z ustawą dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach, uznaje się za okresy składkowe.

Natomiast na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.), inwalidom wojennym, ich małżonkom pozostającym na ich wyłącznym utrzymaniu oraz wdowom i wdowcom po poległych żołnierzach i zmarłych inwalidach wojennych, uprawnionym do renty rodzinnej, przysługuje bezpłatne zaopatrzenie w leki o kategorii dostępności "Rp" lub "Rpz" oraz środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego objęte decyzją o refundacji, dopuszczone do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wymienionym osobom przysługuje także prawo do bezpłatnych wyrobów medycznych na zlecenie lekarza, felczera, pielęgniarki lub położnej do wysokości limitu finansowania ze środków publicznych określonego w przepisach wydanych na podstawie ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych

specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 463, z późn. zm.). Kolejnym uprawnieniem przysługującym kombatanom oraz inwalidom wojennym, na podstawie przepisów powołanej powyżej ustawy jest prawo do korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach.

Natomiast przepisami ustawy z dnia 31 maja 1996 r. o osobach deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich uregulowano sprawę uprawnień przysługujących osobom, które w okresie podlegania represjom określonym w ustawie były obywatelami polskimi i są nimi obecnie. Przepisami wymienionej ustawy określono, że represją jest:

- 1) osadzenie w obozach pracy przymusowej w okresie wojny w latach 1939–1945 z przyczyn politycznych, narodowościowych, rasowych i religijnych;
- 2) deportacja (wywiezienie) do pracy przymusowej na okres co najmniej 6 miesięcy w granicach terytorium państwa polskiego sprzed dnia 1 września 1939 r. lub z tego terytorium na terytorium:
 - a) III Rzeszy i terenów przez nią okupowanych w okresie wojny w latach 1939–1945,
 - b) Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich i terenów przez niego okupowanych w okresie od dnia 17 września 1939 r. do dnia 5 lutego 1946 r. oraz po tym okresie do końca 1948 r. z terytorium państwa polskiego w jego obecnych granicach.

O przyznanie uprawnień mogą występować również dzieci wywiezione wraz z rodzicami deportowanymi do pracy przymusowej, bądź urodzone w tym okresie, pod warunkiem, że ich pobyt w miejscu pracy przymusowej rodziców trwał nie mniej niż 6 miesięcy.

Przyznanie statusu następuje w drodze decyzji Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych na podstawie wniosku zainteresowanej osoby i dokumentów oraz dowodów potwierdzających rodzaj i okres represji.

W stanie prawnym obowiązującym przed dniem 30 października 2018 r. osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich przysługiwało wyłącznie prawo do świadczenia pieniężnego za każdy pełny miesiąc trwania pracy, nie więcej jednak niż łącznie 20 miesięcy – obecnie jest to kwota od 12,86 zł maksymalnie do 256,44 zł. Świadczenie to jest podwyższane w ramach waloryzacji i jest zwolnione z podatku dochodowego od osób fizycznych.

Wprowadzone w 2018 r. i 2019 r. rozwiązania rozszerzyły zakres uprawnień.

Osoby znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej, zdrowotnej oraz w związku z zaistnieniem zdarzeń losowych mogą skorzystać z pomocy pieniężnej jednorazowej lub okresowej przyznawanej, na wniosek osoby zainteresowanej, w drodze decyzji Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

Pomoc pieniężna jednorazowa może być przyznana, nie częściej niż 2 razy w roku kalendarzowym, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej nie przekracza kwoty odpowiadającej 290% najniższej emerytury, obecnie kwota ta wynosi 3881,47 zł,

a dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty odpowiadającej 220% tej emerytury, obecnie kwota ta wynosi 2944,56 zł. W przypadku osoby uprawnionej całkowicie niezdolnej do pracy oraz do samodzielnej egzystencji pomoc ta może być przyznana jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty odpowiadającej 350% najniższej emerytury, obecnie kwota ta wynosi 4684,54 zł. Pomoc pieniężna jednorazowa jest przyznawana do wysokości 150% najniższej emerytury, obecnie do wysokości 2007,66 zł, przy czym pomoc przeznaczona na pokrycie kosztów zakupu wyrobów medycznych jest przyznawana do wysokości 350% najniższej emerytury, obecnie do wysokości 4684,54 zł, a na dostosowanie pomieszczeń mieszkalnych do rodzaju niepełnosprawności jest przyznawana do wysokości 450% najniższej emerytury, obecnie do wysokości 6002,98 zł.

Natomiast pomoc pieniężna okresowa może być przyznana, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej nie przekracza kwoty odpowiadającej 220% najniższej emerytury, obecnie kwota ta wynosi 2944,56 zł, a dla osoby w rodzinie dochód nie przekracza kwoty odpowiadającej 150% najniższej emerytury, obecnie kwota ta wynosi 2007,66 zł. Pomoc pieniężna okresowa jest przyznawana do wysokości 100% najniższej emerytury miesięcznie, obecnie w wysokości 1338,44 zł. Przyznawana jest ona na okres do 6 miesięcy i nie częściej niż raz na 12 miesięcy.

Osobie deportowanej do pracy przymusowej lub osadzonej w obozie pracy przez III Rzeszę lub Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich przysługuje prawo pierwszeństwa do środowiskowej opieki socjalnej, w tym w uzyskaniu miejsca w domu pomocy społecznej.

Samorząd terytorialny może udzielać pomocy osobom uprawnionym w zakresie udogodnień komunikacyjnych, świadczeń mieszkaniowych, kulturalnych, zdrowotnych i oświatowych.

Przyznanie osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich wskazanych uprawnień świadczy o ich zrównywaniu - w określonym zakresie - z uprawnieniami przysługującymi kombatantom oraz osobom represjonowanym objętych przepisami ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, czy też z uprawnieniami przysługującymi żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym, w latach 1949–1959, w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych oraz z poboru w 1949 r. wcielonych do ponadkontyngentowych brygad „Służby Polsce” i przymusowo zatrudnianych w kopalniach węgla i kamieniołomach, których uprawnienia regulują przepisy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i innych uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1774).

Należy dodać, że na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych osoby deportowane do pracy przymusowej oraz osadzone w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich mają prawo do korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach oraz prawo do ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych bez skierowania od lekarza ubezpieczenia zdrowotnego.

Z kolei na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych za okres składkowy uwzględniany przy ustalaniu prawa do świadczeń emerytalno-rentowych i ich wysokości jest uważany okres pracy przymusowej wykonywanej na rzecz hitlerowskich Niemiec w okresie II wojny światowej oraz wykonywanej na obszarze Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich w okresie od dnia 17 września 1939 r. do dnia 31 grudnia 1956 r.

Senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (druk senacki nr 839) dotyczy objęcia osób deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich regulacjami ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

Przyjęcie projektowanego rozwiązania, w przedłożonym kształcie, powodowałoby, że osoby objęte regulacjami z dnia 31 maja 1996 r. o osobach deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich byłyby objęte równocześnie przepisami ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego. Powodowałoby to, że z tego samego tytułu osoby te byłyby objęte uprawnieniami z dwóch ustaw. Dodatkowo, spowodowałoby to również objęcie uprawnieniami zawartymi w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego wdów i wdowców pozostałych po osobach deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich.

W sprawie przedmiotowego projektu opinię przedstawił Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, który zauważył, że *„Projekt zakłada, że mimo poszerzenia katalogu beneficjentów ustawy kombatanckiej o deportowanych do pracy przymusowej przez III Rzeszę, to w systemie prawa pozostanie ustawa z dnia 31 maja 1996 r. o osobach deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i ZSRR. Skutkiem tego osoby deportowane pobierałyby świadczenia z dwóch ustaw, co chyba nie jest celem autorów projektu. Konsekwencją proponowanych w projekcie rozwiązań byłoby również to, że pewne świadczenia pieniężne nabyliby wdowy/wdowcy po osobach deportowanych – fakt ten nie został ujęty*

w skutkach finansowych ustawy. Nie została również rozstrzygnięta kwestia, czy nowi beneficjenci podlegaliby weryfikacji, która miałaby na celu ustalenie, czy nie zachodzą wobec nich okoliczności wskazane w art. 21 ust. 2 ustawy kombatantkiej. Nie jest to problem hipotetyczny, bo wiele osób swego czasu pozbawionych uprawnień kombatantkich z tytułu służby w komunistycznym aparacie bezpieczeństwa, uzyskało uprawnienia z ustawy deportacyjnej. Trudno wywieść również z projektu, czy nowi beneficjenci ustawy kombatantkiej musieliby składać wcześniej wnioski o przyznanie im uprawnień kombatantkich. Można jedynie domniemywać, że autorzy chcieliby, by osoby pobierające dziś świadczenia dla deportowanych niejako automatycznie otrzymywałyby status i przywileje osób represjonowanych w rozumieniu ustawy kombatantkiej – projekt jednak w obecnym kształcie taką sytuację wyklucza.”.

Odnośnie do skutków finansowych proponowanego rozwiązania projektodawcy w uzasadnieniu do projektu ustawy wskazali, że „Bezpośrednie skutki finansowe dla budżetu państwa szacuje się w pierwszym roku obowiązywania nowelizacji na maksymalnie ok. 100 mln zł.” oraz, że „Powyższe obliczenia nie obejmują finansowych skutków pośrednich kosztów nowelizacji, wynikłych z nabycia przez osoby deportowane uprawnień kombatantkich, których w tej chwili nie posiadają, np.: uprawnień pracowniczych i emerytalnych, ulg taryfowych na przejazdy kolejowe, autobusowe i w publicznej komunikacji miejskiej”. Dodatkowo wskazali także, że „...przedstawiony szacunek skutków finansowych może być obarczony dużym błędem z racji szybko zmieniających się danych cząstkowych. Dokładne obliczenia będą możliwe po sporządzeniu oceny skutków regulacji do projektu ustawy.”.

Wskazane w uzasadnieniu do projektu ustawy skutki finansowe dla budżetu państwa, budzą wątpliwości. Tym bardziej, że do projektu ustawy nie została załączona Ocena Skutków Regulacji projektu ustawy.

Wnioskodawcy projektu ustawy nie uwzględniają w przedstawionych szacunkach:

- 1) skutków przyznania uprawnień pieniężnych i niepieniężnych, rzeczowych, określonych przepisami ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego w związku z nabywaniem przez osoby deportowane do pracy przymusowej oraz osadzone w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich, nie tylko uprawnień na gruncie tej ustawy ale także po spełnieniu określonych warunków uprawnień na gruncie ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz członków ich rodzin;
- 2) skutków przyznania uprawnień pieniężnych i niepieniężnych, rzeczowych, określonych przepisami ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz przepisami ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz członków ich rodzin wdowom i wdowcom pozostałym po osobach deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich.

W przedstawionych do przedmiotowego projektu ustawy uwagach Minister Finansów wskazał, że „Odniesienie się do proponowanych rozwiązań jest utrudnione, ponieważ do przedłożonego projektu ustawy nie załączono Oceny Skutków Regulacji. Nie określono przy tym, który rok kalendarzowy jest rokiem pierwszym.

Wobec powyższego, przed dalszym procedowaniem zmiany do przedmiotowej ustawy, niezbędnym pozostaje doprecyzowanie szacunków odnośnie skutków finansowych implementacji omawianego projektu dla budżetu państwa, tym bardziej, że wejście w życie ustawy planowane jest, w zależności od czasu trwania procesu legislacyjnego, na przełom roku 2022 i 2023. W przypadku uchwalenia ustawy powstaje zatem wątpliwość o możliwość finansowania tej ustawy w 2023 r. przez organy rentowe. Projekt ustawy budżetowej na rok 2023 został już przyjęty przez Radę Ministrów i skierowany do dalszych prac w Sejmie RP. Oznacza to, że zmiany w projekcie ustawy budżetowej na rok 2023 inicjowane i głosowane są teraz w Parlamencie. Dodatkowo, uwzględnienia wymaga, że z uwagi na uwarunkowania makroekonomiczne, wynikające m.in. z sytuacji społeczno-geopolitycznej, przestrzeń wydatkowa jest ograniczona. Tym samym wszelkie propozycje legislacyjne generujące dodatkowe skutki dla budżetu państwa powinny podlegać szczególnej weryfikacji i ocenie pod względem konieczności ich inicjowania. Niemniej jednak, o wyborze priorytetów oraz realizowanych zadań i poziomie ich finansowania w ramach wyznaczonego limitu wydatków decyduje Rada Ministrów i Parlament.”.

Z uwagi na przepisy ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz przepisy ustawy z dnia 31 maja 1996 r. o osobach deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich obejmujące grupy społeczne podlegające różnym formom represji w okresie wojny i w okresie powojennym i trwający proces zrównywania określonego zakresu przysługujących uprawnień oraz w świetle wątpliwości powstałych na tle skutków finansowych dla budżetu państwa w związku z projektowaną zmianą wyrażam negatywną opinię wobec senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (druk senacki nr 839).

Z wyrazami szacunku

**z up. Ministra Rodziny
i Polityki Społecznej
Stanisław Szwed
Sekretarz Stanu**

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/